

Udkast af 11. april 2011 til forslag til

Lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven)

(Kommunal og regional pligt til konkurrenceudsættelse)

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1440 af 1. november 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 62 d indsættes:

»§ 62 e. Indenrigs- og sundhedsministeren kan for en, flere eller alle kommuner fastsætte regler, om og hvorledes en kommunalbestyrelse skal konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvis.«

§ 2

I lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1401 af 1. november 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 35 a indsættes:

»§ 35 b. Indenrigs- og sundhedsministeren kan for en, flere eller alle regioner fastsætte regler, om og hvorledes et regionsråd skal konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvis.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2011.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget er et led i udmøntningen af Aftale om Konkurrencepakken af 11. april 2011 mellem regeringen og Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Kristendemokraterne, som har til formål at fremme konkurrencen og produktiviteten i den private og offentlige sektor.

Lovforslaget er en udmøntning af den del af Konkurrencepakken, der vedrører øget konkurrence om offentlige opgaver.

Konkurrence er en velafprøvet metode til at sikre, at offentlige opgaver løses bedst og billigst. Der er behov for at styrke konkurrencen om de offentlige opgaver. Danmark står over for en række store udfordringer, der gør det nødvendigt at udnytte potentialet i et stærkere og mere smidigt samarbejde mellem den offentlige og den private sektor.

Konkurrence i forhold til offentlige opgaver handler om at sikre, at borgerne får mest mulig velfærd for deres skattekrone. Det handler endvidere om at turde udfordre eksisterende arbejdsgange for at finde nye og mere innovative måder at løse de offentlige opgaver på. Flere private leverandører kan samtidig være med til at sikre borgerne flere valgmuligheder.

Øget offentlig-privat samarbejde kan også komme danske virksomheder til gode, idet nogle af verdens største lande i fremtiden vil efterspørge erfaring og løsninger inden for velfærdsydelser og -teknologi. På den måde kan offentlig-privat samarbejde også give vækst og arbejdspladser i det danske samfund.

De statslige myndigheder er underlagt en egentlig pligt til at udbyde udbudsegnete opgaver med en værdi over en bagatelgrænse på 1 mio. kr. Til forskel herfra beslutter kommunerne og regionerne i dag selv, om de vil varetage opgaverne på egen hånd, eller om de vil udbyde opgavevaretagelsen.

Den offentlige sektor udgør 1/3 af BNP. Det giver grundlag for et veludbygget offentlig-privat samarbejde. Selvom konkurrenceudsættelsen er steget markant i kommunerne de seneste år, er der fortsat et stort potentiale for øget konkurrenceudsættelse, som kan udnyttes. Det er vurderingen, at det samme gør sig gældende for regionerne.

Regeringen ønsker på den baggrund at sikre, at kommunerne og regionerne systematisk bruger konkurrenceudsættelse med henblik på at opnå den bedste og billigste opgaveløsning.

Efter lovforslaget foreslås det at give indenrigs- og sundhedsministeren hjemmel til for en, flere eller alle kommuner og regioner at fastsætte regler, om og hvorledes kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvis.

Sigtet for regeringen vil imidlertid være en aftalebaseret ordning. Den foreslåede bemyndigelse til indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte bindende regler om konkurrenceudsættelse i kommuner og regioner vil således alene blive anvendt, hvis det ikke lykkes at indgå en aftale med KL og Danske Regioner om øget konkurrenceudsættelse, eller hvis kommunerne eller regionerne ikke lever op til de aftalte målsætninger.

Det vil være en del af en aftale med henholdsvis KL og Danske Regioner, at der vil blive fastsat regler, som pålægger kommuner og regioner at foretage en nærmere bestemt konkurrenceudsættelse, hvis de ikke efterlever de respektive aftaler om at øge konkurrenceudsættelsen.

Det er ikke på forhånd muligt at tage højde for alle forhold i relation til en aftalebaseret ordning. Den konkrete udmøntning af bemyndigelsen til at fastsætte regler om konkurrenceudsættelse vil således være baseret på en konkret politisk afvejning i den pågældende situation.

Initiativet skal ses i sammenhæng med de øvrige initiativer om øget konkurrence om offentlige opgaver, som indgår i Konkurrencepakken. På ældreområdet og dagtilbudsområdet tages der således særskilte initiativer, som skal gøre det mere attraktivt for private leverandører at byde ind på de offentlige opgaver.

Konkurrencepakken indeholder samtidig en række initiativer, der sigter mod at forenkle reglerne og forbedre rammerne for offentlig-privat samarbejde.

Kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal i medfør af henholdsvis § 62 b i den kommunale styrelseslov og § 33 i regionsloven udarbejde en udbudsstrategi, som gælder for hele funktionsperioden. Den første udbudsstrategi skulle udarbejdes inden udgangen af 2010. Med udbudsstrategien har kommuner og regioner en fælles ramme, som medvirker til at sætte fokus på konkurrenceudsættelse. Udbudsstrategien er således et vigtigt redskab i det fremadrettede arbejde med at øge konkurrencen om de offentlige opgaver.

2. Lovforslagets indhold

2.1 Konkurrenceudsættelse i kommunerne

Lovforslaget giver indenrigs- og sundhedsministeren hjemmel til for en, flere eller alle kommuner at fastsætte regler, om og hvorledes kommunerne skal konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvis.

Regeringen sigter dog mod en aftalebaseret ordning med kommunerne, som det hidtil har været tilfældet.

Regeringen og KL indgik i 2006 en mål- og rammeaftale om konkurrenceudsættelse for perioden 2007-10. Konkurrenceudsættelsesaftalen indebærer, at kommunernes konkurrenceudsættelse samlet set skal være 26,5 pct. af opgaverne i 2010. Når regnskabstallene foreligger i maj måned 2011, vil det kunne konstateres, om aftalen er opfyldt.

Den kommunale konkurrenceudsættelse har været stigende i aftalens løbetid og udgjorde 25,0 pct. i 2009. Stigningen i den kommunale konkurrenceudsættelse er et tegn på, at kommunerne overordnet set har fået en mere pragmatisk tilgang til konkurrenceudsættelse end tidligere.

Imidlertid er der et stort potentiale for at øge konkurrenceudsættelsen. I 2009 var der 6 kommuner, hvis konkurrenceudsættelse havde et omfang på omkring 31,5 pct. eller mere. Tilsvarende havde 12 kommuner en konkurrenceudsættelse på omkring 20 pct. eller mindre. Der er med andre ord store forskelle mellem de mest og de mindst konkurrenceudsættende kommuner.

Regeringen har i *Danmark 2020* tilkendegivet en målsætning om, at den kommunale konkurrenceudsættelse skal løftes til mindst 31,5 pct. i 2015.

Som led i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2012 vil regeringen derfor søge at indgå aftale med KL om, at kommunerne forpligter sig til at konkurrenceudsætte mindst 31,5 pct. af de kommunale opgaver i 2015 for alle kommuner under ét.

Samtidig vil aftalen forpligte de kommuner, der i dag konkurrenceudsætter mindst, til at øge konkurrenceudsættelsen mere end de øvrige kommuner. Der vil således blive søgt fastlagt graduerede mål for grupper af kommuner.

Det er hensigten at indarbejde delmål i en aftalebaseret ordning for at sikre den nødvendige fremdrift over perioden frem mod 2015. Den præcise udformning af ordningen vil afhænge af resultatet af de konkrete forhandlinger.

Opstilling af mål i en aftale med KL vil fortsat tage udgangspunkt i Indikatoren for KonkurrenceUdsættelse (IKU). Der pågår i den forbindelse løbende overvejelser om behovet for eventuelle justeringer af opgørelsesmetoden for konkurrenceudsættelse.

Med en aftalebaseret ordning skal udviklingen i den samlede konkurrenceudsættelse – både samlet og for de enkelte grupper af kommuner – drøftes årligt i forbindelse med økonomiforhandlingerne med KL.

Som en del af denne opfølgning aftales det som led i de årlige økonomiforhandlinger, hvilke områder der skal være særlig fokus på for at øge konkurrenceudsættelsen for det kommende år.

Regeringen vil gennemføre analyser af, om de kommunale udbud i dag er hensigtsmæssigt tilrettelagt. Det skal eksempelvis analyseres, om der i de kommunale udbud stilles unødige krav, der begrænser de private virksomheders mulighed for at løse opgaverne bedst muligt. Det kan dreje sig om krav til, hvordan opgaverne skal organiseres, hvordan arbejdet skal tilrettelægges, eller hvilke redskaber der skal bruges til at løse opgaven. Det kan indgå som led i en frivillig aftale, at disse analyser kan gennemføres i fællesskab med KL.

Den foreslåede hjemmel til at fastsætte bindende regler om konkurrenceudsættelse vil alene blive anvendt, hvis det ikke lykkes at indgå en aftale med kommunerne, eller hvis de aftalte mål for konkurrenceudsættelsen ikke indfris. Hvis det ikke lykkes at nå til enighed med KL om en aftale om øget konkurrenceudsættelse, vil kommunerne således kunne blive pålagt en pligt til at konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvis med virkning fra 1. januar 2012.

2.2 Konkurrenceudsættelse i regionerne

Lovforslaget giver indenrigs- og sundhedsministeren hjemmel til for en, flere eller alle regioner at fastsætte regler, om og hvorledes regionerne skal konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvis.

Regeringen sigter dog mod en aftalebaseret ordning med regionerne. Derfor vil regeringen som led i forhandlingerne om regionernes økonomi for 2011 søge at indgå aftale om en vækstmålsætning for konkurrenceudsættelsen af regionale opgaver frem mod 2015, herunder eventuel fastsættelse af konkrete delmål. Den præcise udformning af ordningen vil afhænge af resultatet af de konkrete forhandlinger.

Der skal ske en årlig opfølgning på en frivillig aftale om øget konkurrenceudsættelse i forbindelse med de årlige økonomiforhandlinger med Danske Regioner.

Til forskel fra det kommunale område har der ikke hidtil været en aftale med regionerne om et mål for konkurrenceudsættelsen. Regionerne har dog positive erfaringer med konkurrenceudsættelse af såvel sundhedsfaglige opgaver som opgaver af mere teknisk karakter, herunder kollektiv trafik mv.

Der vurderes at være et potentiale for øget konkurrenceudsættelse inden for regionernes forskellige ansvarsområder.

Regeringen ønsker, at regionerne i højere grad benytter sig af øget konkurrenceudsættelse som et aktivt styringsinstrument på udvalgte ukomplicerede behandlinger, herunder blandt andet knæ- og hofteoperationer samt funktioner som fx laboratorium og radiografområdet. Hertil kommer potentialet for øget konkurrenceudsættelse af afledte områder og understøttende funktioner i form af blandt andet rengøring, vaskeri, vedligehold af bygninger, grønne anlæg mv., forplejning, receptionistfunktioner og anden administration, it-funktioner mv.

De sundhedsfaglige opgaver afviger fra et traditionelt marked og er karakteriseret ved en række særlige forhold blandt andet som følge af et højt specialiseringsniveau. Ved konkurrenceudsættelse af sundhedsydelser skal der således tages højde for markedets sammensætning og specielle karakter, herunder blandt andet antallet af leverandører, for herigennem – også på længere sigt – at opnå en forbedret anvendelse af ressourcerne. Udbud og konkurrenceudsættelse skal derfor anvendes strategisk i forhold til den samlede sygehusaktivitet.

Med rammeudbud og øget konkurrenceudsættelse af både sundhedsfaglige opgaver og støttefunktioner kan regionerne forbedre styringen af sygehusaktiviteten og kompetencebrugen og derved sikre en øget ressourceanvendelse generelt.

I de kommende år skal Danmarks nye supersygehuse bygges. Det er et sundhedsprojekt af hidtil uset omfang, der sammen med akutberedskabet og de nære tilbud skal tegne det nye sundhedslandkort. Offentlig-privat samarbejde skal være med til at sikre, at de nye, fleksible sygehuse kommer til at danne den bedst mulige ramme for behandling, pleje og forskning.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil søge at indgå aftale med Danske Regioner om fastlæggelsen af to indikatorer for regionernes konkurrenceudsættelse. Den ene indikator ligner den indikator, der er på det kommunale område. Denne indikator betegnes ligeledes Indikator for KonkurrenceUdsættelse (IKU) og angiver andelen af konkurrenceudsatte opgaver ud af samlede mulige konkurrenceudsatte opgaver. Den anden indikator betegnes Privat Tjenesteydelse Indikator (PTI). Der er her tale om, at IKU er udvidet til også at medregne tilskud til borgere til køb af ydelser leveret af private leverandører på sygehusområdet. Grundlaget for at opstille målsætninger for konkurrenceudsættelsen på det regionale område – og at indgå en frivillig aftale - forventes således snart at være tilstede.

Med udgangspunkt i disse indikatorer vil der kunne opstilles vækstmålsætninger, der vedrører såvel regionerne under ét som udvalgte opgavetyper. Det vil kræve en nærmere vurdering at klarlægge, hvad der mest hensigtsmæssigt kan lægges til grund for en vækstmålsætning. Denne vurdering vil bl.a. skulle inddrage hensynet til styringen af sygehusområdet, herunder kapacitetsudnyttelsen.

Den foreslåede hjemmel til at fastsætte bindende regler om konkurrenceudsættelse vil alene blive anvendt, hvis det ikke lykkes at indgå en aftale med regionerne, eller hvis de aftalte mål for konkurrenceudsættelsen ikke indfris. Manglende enighed med Danske Regioner om en

aftale vil kunne betyde, at regionerne vil blive omfattet af en udbudspligt for udvalgte opgaver med virkning fra den 1. januar 2012.

3. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at betyde besparelser og øget økonomisk råderum for kommunerne og regionerne, hvis bemyndigelsen til at fastsætte en udbudspligt for udvalgte opgaver anvendes.

Det er ikke muligt at udarbejde et kvalificeret skøn over de samlede økonomiske konsekvenser. Besparelserne vil bl.a. afhænge af, hvilke opgaver der omfattes af en udbudspligt.

Effektiviseringsgevinster som følge af konkurrenceudsættelse forbliver i kommunerne og regionerne.

4. Administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes isoleret set at indebære transaktionsomkostninger for kommuner og regioner, hvis bemyndigelsen til at fastsætte en udbudspligt for udvalgte opgaver anvendes.

Det er ikke muligt at udarbejde et kvalificeret skøn over transaktionsomkostningerne for kommuner og regioner. Transaktionsomkostningerne vil i givet fald bl.a. afhænge af, hvilke opgaver der udvælges.

I forbindelse med udvælgelsen af opgaver, der skal omfattes af en udbudspligt, vil det være en grundlæggende præmis, at besparelsen ved et udbud forventes at overstige transaktionsomkostningerne. Der vil således ikke være grundlag for, at kommunerne og regionerne kan kræve økonomisk kompensation for eventuelle administrative merudgifter.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring hos Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Brancheforeningen for Privathospitaler og Klinikker, Børnerådet, Børns Vilkår, Centralorganisationernes FællesUdvalg, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske Handicaporganisationer, Dansk Erhverv, Danske Patienter, Danske Skoleelever, Danske Ældreråd, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Danske Regioner, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Transport og Logistik, Datatilsynet, DESA Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Fag og Arbejde, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af

Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Hotel-, restaurant- og turisterhvervets brancheorganisation, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale tjenestemænd og overenskomstansatte, Kommunernes Revision A/S, Landbrugsrådet, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Forældre til Børn i Daginstitutioner, Landsforeningen Ældresagen, Landsorganisationen i Danmark, Lægeforeningen, Offentligt Ansattes Organisationer, Organisationen af Selvejende Institutioner, Pårørendegruppen for svage ældre, Rengøringssekskabernes Branche- og Arbejdsgiverforening, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Sammenslutning af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Skole og Samfund, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Sundhedskartellet, Ældremobiliseringen samt alle ministerier.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Besparelser og øget økonomisk råderum for kommuner og regioner, hvis bemyndigelsen anvendes.	-
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	-	Transaktionsomkostninger isoleret set for kommuner og regioner, hvis bemyndigelsen anvendes. Besparelserne forventes at overstige transaktionsomkostningerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 1 og 2.1.

Med forslaget til en ny § 62 e i den kommunale styrelseslov får indenrigs- og sundhedsministeren bemyndigelse til for en, flere eller alle kommuner at fastsætte regler, om og hvorledes kommunalbestyrelsen skal konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvist.

En udbudspligt vil indebære, at kommunerne skal sende de omfattede opgaver i udbud eller på anden måde sørge for en konkurrenceudsættelse. Der er tale om en udbudspligt og ikke en udliciteringspligt. Kommunerne kan således vælge selv at byde på løsningen af opgaven (kontrolbud), og hvis et kontrolbud er det bedste bud, kan kommunen vælge selv at løse opgaven. Forpligtelsen til på anden måde at sørge for en konkurrenceudsættelse vil kunne opfyldes ved enhver konkurrenceudsættelse, hvor der sikres en passende grad af offentlighed og hvorved potentielle tilbudsgivere får mulighed for at tilkendegive deres interesse i at varetage løsningen af opgaven. Offentlig-private partnerskaber og servicepartnerskaber vil også være omfattet. Initiativer til effektivisering af den kommunale opgavevaretagelse, som ikke indebærer en markedsafprøvning, er ikke omfattet af udbudsbegrebet. Det gælder fx benchmarking og andre produktivitetsanalyser, kontrakt- og resultatstyring, budgetanalyser, brugerundersøgelser mv.

Bemyndigelsen vil således bl.a. kunne blive anvendt til for en, flere eller alle kommuner at fastsætte nærmere regler om, hvilke opgaver eller opgaveområder der er omfattet af pligten til konkurrenceudsættelse, hvilke mål de pågældende kommuner skal opfylde inden for de enkelte opgaver eller opgaveområder, hvornår de omfattede kommuner skal opfylde målene, herunder eventuelt delmål, samt metoden for beregningen af, hvorvidt de omfattede kommuner har indfriet de i medfør af bemyndigelsen fastsatte krav til pligt til konkurrenceudsættelse for de omfattede opgaver eller opgaveområder. Målene vil kunne være forskellige fra kommune til kommune og fra opgave(område) til opgave(område). Bemyndigelsen vil også kunne blive anvendt til at fastsætte regler, der alene omhandler en udbudspligt for kommunerne, eller regler, der alene omhandler en eller flere andre former for konkurrenceudsættelse. At regeringen kan vælge at anvende bemyndigelsen ”for en, flere eller alle kommuner” skal ses i sammenhæng med, at bindende regler kun vil blive fastsat i det omfang, en aftalebaseret ordning ikke har den fornødne virkning.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil kunne anvendes på den måde, at der gradvist introduceres en kommunal pligt til udbud eller anden konkurrenceudsættelse (udbudspligt). Dette vil kunne ske ved en årlig udvælgelse af 5-8 nye opgaver, som omfattes af en hel eller delvis udbudspligt.

Ved fastlæggelsen af, hvilke opgaver der kan blive omfattet af en udbudspligt, vil der blive lagt vægt på, om der er tale om konkrete udbudseggede opgaver. Med udbudseggede opgaver menes der opgaver, hvor der eksisterer et velfungerende marked, eller et sådant umiddelbart kan udvikles, og hvor besparelsen ved udbuddet forventes at overstige transaktionsomkostningerne. Der kan endvidere tages hensyn til en eventuel kommunal forsyningsforpligtelse.

Der gennemføres, om muligt i samarbejde med KL, analyser af, hvilke konkrete opgaver der er udbudseggede, herunder hvilke opgaver der har det største potentiale for at kunne øge den samlede kommunale konkurrenceudsættelse. Initialt kan en kommunal udbudspligt tænkes at omfatte opgaver såsom rengøring af offentlige institutioner, vedligehold af parker og grønne områder m.m. På sigt kan en kommunal udbudspligt også tænkes at omfatte opgaver på de store serviceområder, fx opgaver på beskæftigelsesområdet og ældreområdet.

Udvælgelsen af nye konkrete udbudseggede opgaver sker således om muligt efter drøftelse med KL. På baggrund af drøftelsen med KL fastlægges det i en bekendtgørelse, hvilke nye konkrete opgaver der er omfattet af en udbudspligt med virkning fra det efterfølgende årsskifte.

Det forudsættes, at udbudspligten, der vil påhvile en kommune i medfør af denne bemyndigelse, vedrører opgaver, som det i øvrigt efter lovgivningen er lovligt for en kommune at overlade til andre. Som udgangspunkt har en kommunalbestyrelse fri adgang til at indgå aftaler med private

om på kommunalbestyrelsens ansvar at løse en kommunal opgave. Dette udgangspunkt fraviges dog bl.a. i forhold til myndighedsudøvelse, således som dette er afgrænset efter almindelige retsgrundsætninger, samt hvor det i lovgivningen er fastsat eller forudsat, at en opgave skal løses i kommunalt regi. Lovforslaget indebærer ikke en bemyndigelse til at fastsætte en udbudspligt af myndighedsopgaver, hvor der ikke efter lovgivningen er hjemmel hertil.

Udbudspligten kan afhængig af den nærmere udnyttelse af bemyndigelsen i øvrigt vedrøre såvel områder, hvor kommunerne efter lovgivningen er forpligtet til at foretage udbud, som områder hvor kommunerne lovligt kan vælge at foretage udbud uden at være forpligtet hertil.

Det forudsættes, at udbudet af en opgave, hvor der i medfør af bestemmelsen er fastsat udbudspligt, er undergivet de i lovgivningen gældende regler om fremgangsmåden for udbudet.

Fastsættes der i medfør af bestemmelsen en pligt til udbud af opgaver, som efter deres art og/eller størrelse (de fastsatte tærskelværdier) er omfattet af de fællesskabsretlige udbudsregler, vil opgaverne som følge heraf være undergivet de nævnte fællesskabsretlige udbudsregler. Hvis et udbud i øvrigt er omfattet af de fællesskabsretlige udbudsregler, ændrer eventuelle nationalt fastsatte regler om udbudspligt ikke herpå.

Overholdelsen af bl.a. de fællesskabsretlige udbudsregler påses af Klagenævnet for Udbud, jf. lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. (lov nr. 492 af 12. maj 2010) samt bekendtgørelse nr. 602 af 26. juni 2000 om Klagenævnet for Udbud. Klagenævnet for Udbud er tillagt en række reaktions- og sanktionsmuligheder, herunder fx annullering af ordregiverens ulovlige beslutninger eller udbudsforretning (men derimod som udgangspunkt ikke selve kontrakten) samt adgang til at pålægge ordregiver en økonomisk sanktion, hvis nævnet konstaterer, at ordregiver har overtrådt bl.a. de fællesskabsretlige udbudsregler.

Udbud af opgaver, der efter deres art og/eller størrelse ikke er omfattet af de fællesskabsretlige udbudsregler, er omfattet af bl.a. EF-traktatens regler om gennemsigtighed, ligebehandling og ikke-diskrimination. En kommunalbestyrelses overholdelse heraf vil være omfattet af det almindelige kommunale tilsyn, jf. her kapitel 6 og 7 i lov om kommunernes styrelse.

Det almindelige kommunale tilsyn med kommunerne varetages af statsforvaltningen i den region, hvor kommunen er beliggende. Statsforvaltningens tilsyn er et retligt tilsyn. Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning (lovbekendtgørelse nr. 1440 af 1. november 2010).

Statsforvaltningen beslutter selv, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag. Statsforvaltningen fører ikke tilsyn i det omfang, særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag.

Statsforvaltningen har bl.a. adgang til at pålægge de medlemmer af en kommunalbestyrelse, som er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, tvangsbøder.

Hvis en kommunalbestyrelse ikke gennemfører (nye) udbud med henblik på at opfylde de i medfør af bemyndigelsen fastsatte krav til udbud for en given opgave eller opgaveområde, dvs. opgaven helt eller delvist varetages in house af kommunen, uden at omfanget af udbud lever op til det fastsatte krav til udbud, vil dette ligeledes kunne påses af det almindelige kommunale tilsyn, jf. her kapitel 6 og 7 i lov om kommunernes styrelse samt oven for.

De i medfør af bemyndigelsen fastsatte regler finder ikke anvendelse, hvis andet særligt er hjemlet i lovgivningen, jf. her § 1, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Der kan i forbindelse med en eventuel udmøntning af bemyndigelsen blive fastsat en dispensationsadgang, således at det vil blive muligt at undtage kommuner fra de fastsatte krav, når særlige forhold taler herfor.

Til § 2

Til nr. 1

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 1 og 2.2.

Med forslaget til en ny § 35 b i regionsloven får indenrigs- og sundhedsministeren bemyndigelse til for en, flere eller alle regioner at fastsætte regler, om og hvorledes regionsrådet skal konkurrenceudsætte nærmere fastlagte opgaver helt eller delvist.

En anvendelse af bemyndigelsesbestemmelsen vil indebære, at der gradvist introduceres en regional pligt til udbud eller anden konkurrenceudsættelse (udbudspligt). Dette vil kunne ske ved en årlig udvælgelse af 5-8 nye opgaver, som omfattes af en hel eller delvis udbudspligt.

En udbudspligt vil indebære, at regionerne skal sende de omfattede opgaver i udbud eller på anden måde sørge for en konkurrenceudsættelse. Der er tale om en udbudspligt og ikke en udliciteringspligt. Regionerne kan vælge selv at byde på løsningen af opgaven (kontrolbud), og hvis et kontrolbud er det bedste bud, kan regionen vælge selv at løse opgaven. Forpligtelsen til på anden måde at sørge for en konkurrenceudsættelse vil kunne opfyldes ved enhver konkurrenceudsættelse, hvor der sikres en passende grad af offentlighed og hvorved potentielle tilbudsgivere får mulighed for at tilkendegive deres interesse i at varetage løsningen af opgaven. Offentlig-private partnerskaber og servicepartnerskaber vil også være omfattet. Initiativer til effektivisering af den regionale opgavevaretagelse, som ikke indebærer en markedsafprøvning, er ikke omfattet af udbudsbegrebet. Det gælder fx benchmarking og andre produktivitetsanalyser, kontrakt- og resultatstyring, budgetanalyser, brugerundersøgelser mv.

Udbudspligten vil ikke omfatte områder, hvor der i dag indgås aftaler med private leverandører ad anden vej, herunder privatpraktiserende læger og speciallæger og private aftalesygehuse under det udvidede frie sygehusvalg.

Ved fastlæggelsen af, hvilke opgaver der kan blive omfattet af en udbudspligt, vil der blive lagt vægt på, om der er tale om konkrete udbudsegnete opgaver, jf. her det under § 1, nr. 1, anførte. Der skal i denne forbindelse tages hensyn til de særlige forhold, der kendetegner de sundhedsfaglige opgaver, herunder en høj grad af specialisering, jf. afsnit 2.2. om udbud i regionerne.

Der gennemføres, om muligt i samarbejde med Danske Regioner, analyser af, hvilke konkrete opgaver der er udbudsegnete, herunder hvilke opgaver der har det største potentiale for at kunne øge den samlede regionale konkurrenceudsættelse. Initialt kan en regional udbudspligt tænkes at omfatte opgaver såsom rengøring, vedligehold af parker og grønne områder i tilknytning til sygehuse m.m. På sigt kan en regional udbudspligt også tænkes at omfatte opgaver på inden for sygehusenes kerneområde, fx visse operationstyper og genoptræning.

Udvælgelsen af nye konkrete udbudsegnede opgaver sker således om muligt efter drøftelse med Danske Regioner. På baggrund af drøftelsen med Danske Regioner fastlægges det i en bekendtgørelse, hvilke nye konkrete opgaver der er omfattet af en udbudspligt med virkning fra det efterfølgende årsskifte.

Det i bemærkningerne til § 1, nr. 1, beskrevne vedrørende reglerne for udbud, herunder klage- og tilsynsinstanser, finder også anvendelse i forhold til regionerne, ligesom en eventuel anvendelse af bemyndigelsen vil ske under de forudsætninger mv. herfor, som er beskrevet i bemærkningerne til § 1, stk. 1.

De i medfør af bemyndigelsen fastsatte regler finder ikke anvendelse, hvis andet særligt er hjemlet i lovgivningen, jf. her § 2, 2. pkt., i regionsloven.

Der kan i forbindelse med en eventuel udmøntning af bemyndigelsen blive fastsat en dispensationsadgang, således at det vil blive muligt at undtage regioner fra de fastsatte krav, når særlige forhold taler herfor.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2011.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.